Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 30.11.1979, sp. zn. 7 Tz 46/79, ECLI:CZ:NS:1979:7.TZ.46.1979.1

Číslo: 60/1980

Právní věta: O jednočinný souběh přečinu proti pracovní kázni podle § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb., o přečinech s tr. činem zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2 tr. zák. půjde jen tehdy, jestliže pachatel soustavným vynecháváním pracovních směn bez závažného důvodu s následky uvedenými v § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb., o přečinech současně sleduje záměr vyhýbat se plnění zákonné povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného. Jestliže tedy pachatel sice soustavně vynechával pracovní směny, avšak nečinil tak v úmyslu vyhýbat se své zákonné povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného a měl dostatečné finanční prostředky ke splnění své zákonné povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného, kterou však přesto neplnil, není soustavné vynechávání pracovních směn součástí jednání naplňujícího znaky tr. činu zanedbání povinné výživy podle § 213 tr. zák. a nejde tedy o jednočinný souběh s přečinem proti pracovní kázni podle § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb., o přečinech.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 30.11.1979

Spisová značka: 7 Tz 46/79

Číslo rozhodnutí: 60

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Přečin proti pracovní kázni, Překážka věci rozhodnuté, Souběh, Zanedbání povinné výživy

Předpisy: 140/1961 Sb. § 213 odst. 1
§ 163 odst. 5
§ 172 odst. 1 písm. d 150/1969 Sb. § 8 písm. c
§ 213 odst. 2 141/1961 Sb. § 11 odst. 1 písm. f

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 60/1980 sb. rozh.

o jednočinný souběh přečinu proti pracovní kázni podle § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb., o přečinech s trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2 tr. zák. půjde jen tehdy, jestliže pachatel soustavným vynecháváním pracovních směn bez závažného důvodu s následky uvedenými v § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb., o přečinech současně sleduje záměr vyhýbat se plnění zákonné povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného (§ 213 odst. 2 tr. zák.).

Jestliže tedy pachatel sice soustavně vynechával pracovní směny, avšak nečinil tak v úmyslu vyhýbat se své zákonné povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného a měl dostatečné finanční prostředky ke splnění své zákonné povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného, kterou však přesto neplnil, není soustavné vynechávání pracovních směn součástí jednání naplňujícího znaky trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 213 tr. zák. a nejde tedy o jednočinný souběh s přečinem proti pracovní kázni podle § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb., o přečinech.

V takovém případě okolnost, že pachatel byl pravomocně odsouzen za přečin proti pracovní kázni podle § 8 písm. c) zák. č. 156/1969 Sb., není překážkou uvedenou v § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř., která by bránila dalšímu trestnímu stíhání pachatele pro trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 213 tr. zák.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 30. 11. 1979 sp. zn. 7 Tz 46/79.)

Nejvyšší soud ČSR k stížnosti pro porušení zákona zrušil usnesení okresního prokurátora v Karviné ze dne 4. dubna 1979 sp. zn. 2 Pv 188/79 a okresnímu prokurátorovi v Karviné přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Usnesením vyšetřovatele Okresní správy SNB, oddělení vyšetřování VB v Karviné z 16. 3. 1979 sp. zn. ČVS: VV – 303/79 bylo zahájeno trestní stíhání a současně vzneseno obvinění proti P. K. pro trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2 tr. zák., kterého se měl obviněný dopustit tím, že v době od 1. 5. 1978 do 22. 1. 1979 v Petřvaldě a jinde tím, že nepracoval nebo zaměstnavateli neoznámil sovu vyživovací povinnost a úmyslně se vyhýbal plnění vyživovací povinnosti vůči svým nezletilým dětem D. a P. K., ačkoliv mu výživné bylo stanoveno rozsudkem okresního soudu v Banské Bystrici sp. zn. 5 Nc 155/71 tak, aby vždy 1. den v měsíci předem platil k rukám M. D. částku 550,- Kčs celkem, a za uvedené období dluží nejméně 4400,- Kčs.

Při seznámení obviněného s výsledky vyšetřování dne 29. 3. 1979 vyšetřovatel upozornil obviněného podle § 163 odst. 5 tr. ř. na to, že jeho skutek je trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1 tr. zák. a nikoli trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2 tr. zák., jak byl právně posouzen v usnesení o vznesení obvinění.

Okresní prokurátor v Karviné zastavil usnesením z 4. 4. 1979 sp. zn. Pv 188/79 trestní stíhání obviněného pro uvedený trestný čin podle § 172 odst. 1 písm. c) tr. ř. z důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. V odůvodnění tohoto usnesení okresní prokurátor uvedl, že obviněný byl pravomocným rozsudkem okresního soudu v Karviné z 31. 3. 1979 sp. zn. 5 T 66/79 odsouzen pro přečin proti pracovní kázni podle § 8 písm. c) a pro přečin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 7 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání pěti měsíců, a proto nelze obviněného v dalším řízení stíhat pro trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2 tr. zák., poněvadž tomu brání překážka věci rozsouzené uvedená v ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. Přitom okresní prokurátor poukázal na rozhodnutí č. l42/1977 sb. rozh. tr., podle něhož vyhýbá-li se pachatel úmyslně své zákonné povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného tím, že soustavně bez závažného důvodu vynechává pracovní směn a tím současně ohrozil úmyslně plynulý hospodářský provoz socialistické organizace, naplní v jednočinném souběhu znaky trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2 tr. zák. a přečinu proti pracovní kázni podle § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb.

Proti tomuto usnesení okresního prokurátora podal generální prokurátor ČSR ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. v neprospěch obviněného stížnost pro porušení zákona a navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR vyslovil, že napadeným usnesením byl ve prospěch obviněného porušen zákon v ustanovení § 172

odst. 1 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř., aby toto usnesení zrušil a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř. Ve stížnosti pro porušení zákona bylo vytknuto, že nebylo prokázáno, že obviněný vynechával pracovní směny v úmyslu znemožnit tím plnění své zákonné vyživovací povinnosti, ale naopak ze zprávy Dolu Staříč vyšlo najevo, že obviněný i přesto, že vynechával pracovní směny, pobíral mzdu, což mu umožňovalo plnit, byť i částečně, vyživovací povinnost vůči nezletilým dětem. Proto okresní prokurátor pochybil, když vynechávání pracovních směn pokládal za součást jednání naplňujícího znaky trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 213 tr. zák. V tomto případě nešlo proto o trestný čin podle § 213 tr. zák. V tomto případě nešlo proto o trestný čin podle § 213 odst. 2 tr. zák. a přečin podle § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb. spáchaný v jednočinném souběhu.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal v rámci ustanovení § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Především je třeba přisvědčit stížnosti pro porušení zákona, že jednání pachatele, který soustavně bez závažného důvodu vynechává pracovní směny a tím současně úmyslně ohrozí plynulý hospodářský provoz socialistické organizace, lze posoudit jako trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 213 tr. zá,. jen za předpokladu, že pachatel vynechává pracovní směny v úmyslu vyhýbat se plnění své zákonné vyživovací povinnosti, tedy naplní-li pachatel tímto jednáním zákonné znaky trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2 tr. zák. Jen za existence tohoto subjektivního vztahu mezi bezdůvodným vynecháváním pracovních směn a neplněním vyživovací povinnosti přichází v úvahu jednočinný souběh trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2 tr. zák. a přečinu proti pracovní kázni podle § 8 písm. c) zák. č. 150/1979 Sb., o přečinech. Samotný fakt, že pachatel bezdůvodně vynechává pracovní směny, nemůže stačit pro závěr, že se bezdůvodným vynecháváním pracovních směn též úmyslně vyhýbal plnění své vyživovací povinnosti.

Okresní prokurátor proto pochybil, když jen na základě zjištění, že obviněný byl předtím pravomocně odsouzen, a to jednak trestním příkazem okresního soudu ve Frýdku – Místku z 15. 9. 1978 sp. zn. 3 T 372/78 a jednak rozsudkem okresního soudu v Karviné z 31.3. 1979 sp. zn. 5 T 66/79, pro přečiny proti pracovní kázni podle § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb., jichž se dopustil tím, že v době od 2. 5. do 10. 9. 1978 a dále v době od 16. 10. 1978 do 19. 1. 1979 soustavně a bez závažného důvodu vynechával pracovní směny a tak ohrozil plynulý hospodářský provoz socialistické organizace, trestní stíhání obviněného pro trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1 tr. zák. zastavil, poněvadž trestnímu stíhání obviněného pro tento trestný čin bránila překážka věci rozsouzené uvedená v ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. Přitom okresní prokurátor nezjistil, že obviněný bezdůvodným vynecháním pracovních směn sledoval to, aby se úmyslně vyhýbal plnění své vyživovací povinnosti a naopak v napadeném usnesení vycházel z toho, že obviněný zaviněně neplnil zákonnou vyživovací povinnost vůči svým nezletilým dětem a tak se měl dopustit pouze trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1 t. r zák. Pro závěr, že obviněný bezdůvodně vynechával pracovní směny proto, aby se úmyslně vyhýbal své zákonné vyživovací povinnost, není také podklad v důkazech shromážděných v přípravném řízení. V tomto směru je ze zpráv nár. podniku Důl Staříč ve Staříči a nár. podniku Důl 1. máj v Karviné zřejmé, že obviněný po celou dobu, kdy neplatil výživné, byl v pracovním poměru a i přesto, že vynechával pracovní směny, dosahoval takových výdělků, že z nich mohlo být běžné výživné stanovení občanskoprávním soudem, s výjimkou měsíce června 1978, cestou výkonu rozhodnutí buď vůbec, anebo alespoň zčásti uhrazeno. Ve svých výpovědích učiněných již v citovaných spisech 3 T 372/787 okresního soudu ve Frýdku – Místku a 5 T 66/79 okresního soudu v Karviné obviněný doznal, že zameškával směny proto, že měl neshody s manželkou a z toho důvodu začal pít alkoholické nápoje, což vedlo k tomu, že pokud pil alkoholické nápoje s kamarády, nešel do práce. Tyto skutečnost, zejména pak důvod, pro který obviněný vynechával pracovní směny nasvědčují tomu že obviněný vynecháváním pracovních směn nesledoval záměr vyhýbat se plnění vyživovací povinnosti vůči svým nezletilým dětem.

Za tohoto stavu věci nepřicházel v úvahu jednočinný souběh trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 213 tr. zák. s přečinem proti pracovní kázni podle § 8 písm. c) zákona č. 150/1969 Sb. a okresní prokurátor proto pochybil, když trestní stíhání obviněného z důvodu věci rozsouzené (§ 11 odst. 1 pís. f/ tr. ř.) podle § 172 odst. 1 písm. d) tr. ř. zastavil. Tímto postupem okresní prokurátor zákon v ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř.